

ÇEYİZ HESABI VE DEVLET KATKISINA DAİR YÖNETMELİK

Bakanlar Kurulu Kararının Tarihi	: 14/12/2015	No : 2015/8302
Dayandığı K.H.K'nin Tarihi	: 3/6/2011	No : 633
Yayımlandığı R.Gazetenin Tarihi	: 16/12/2015	No : 29564
Yayımlandığı Düsturun Tertibi	: 5	Cilt : 57

15/3/2019 tarihli ve 30715 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 14/3/2019 tarihli ve 822 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı uyarınca bu Yönetmelik Cumhurbaşkanlığı Yönetmeliği bölümüne eklenmiştir.

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; Türk vatandaşı olan veya 29/5/2009 tarihli ve 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 28 inci maddesi kapsamına giren kişilerin çeyiz hesabı ödeme planlarına, Devlet katkısına ilişkin hak ediş sürelerinin tespitine ve birikim yapılan süreler ile ödeme planlarına göre Devlet katkısı oranının ve azami tutarın farklılaştırılmasına, hesapların denetimine ve uygulamaya yönelik diğer hususlara ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, 3/6/2011 tarihli ve 633 sayılı Sosyal Hizmetler Alanında Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 2 nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.⁽¹⁾

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

- a) Bakanlık: Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı,⁽²⁾
- b) Banka: 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununa tabi mevduat ve katılım bankalarını,
- c) Birikim: Çeyiz hesabında biriken ödemeler ile getirilerin toplamını,
- ç) **(Ek:RG-15/3/2019-30715-C.K.-822/3 md.)⁽³⁾** Çekim hakkı: Çekim hakkı: Katılımcı tarafından dönem içerisinde en fazla 2 defa kullanılabilen ve hesabın açılış tarihi ile çekim tarihine kadar hesapta biriken asgari ödeme tutarının dışında kalan tutarın veya evlilik tarihinden önceki azami 2 ay içerisinde kullanılabilen ve birikim tutarının tamamının çekilebilmesini,
- d) Çeyiz hesabı: Bankaların yurtiçi şubelerinde Türk Lirası cinsinden mevduat hesabı, katılma hesabı veya özel cari hesap olarak bu Yönetmelik kapsamında açılan hesabı,⁽²⁾
- e) Devlet katkısı: 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 2 nci maddesine göre Bakanlık bütçesinden bu amaçla konulan ödenekten karşılanan ve hak sahiplerine hesabın bulunduğu banka aracılığıyla defaten ödenen tutarı,
- f) Dönem: Çeyiz hesabının açıldığı tarihi takip eden oniki aylık sürelerin her birini,

(1) 15/3/2019 tarihli ve 30715 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 822 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 1 inci maddesi ile bu fıkra da yer alan “Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin” ibaresi “Sosyal Hizmetler Alanında Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin” şeklinde değiştirilmiştir.

(2) 15/3/2019 tarihli ve 30715 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 822 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 2 nci maddesi ile (a) bendinde yer alan “Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığını” ibaresi “Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığını” şeklinde ve (ç) bendinde yer alan “mevduat hesabı veya katılım fonu” ibaresi “mevduat hesabı, katılma hesabı veya özel cari hesap” şeklinde değiştirilmiştir.

(3) 15/3/2019 tarihli ve 30715 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 822 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 3 üncü maddesi ile fıkra ya (c) bendinden sonra gelmek üzere (ç) bendi eklenmiş ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

g) (Değişik:RG-15/3/2019-30715-C.K.-822/2 md.) Düzenli ödeme: Evlilik tarihi veya evlilik amacıyla çekim hakkının kullanıldığı tarihe kadar sözleşme ile belirlenen ödeme planına göre aylık veya üç aylık olarak yapılan ödemeleri,

ğ) Hak sahibi: Devlet katkısı ödemesine hak kazanmak için gerekli şartları sağlayan gerçek kişiyi,

h) Katılımcı: Çeyiz hesabı sözleşmesine göre adına bankada hesap açılan gerçek kişiyi,

ı) Sözleşme: Banka nezdinde çeyiz hesabı açılmasına yönelik olarak banka ile katılımcı arasında yapılan çeyiz hesabı sözleşmesini,

ifade eder.

Çeyiz hesabının açılması ve işletilmesine ilişkin genel esaslar

MADDE 4- (1) Türk vatandaşları veya 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 28 inci maddesi kapsamına giren kişiler bankalarda çeyiz hesabı açabilirler.

(2) Çeyiz hesabı, bankaların yurtiçi şubelerinde Türk Lirası cinsinden mevduat hesabı, katılma hesabı veya özel cari hesap olarak açılabilir. Çeyiz hesabı ortak hesap olarak açılmaz.⁽¹⁾

(3) Katılımcı, çeyiz hesabının açılış tarihinde, bir defaya mahsus olmak üzere, hesabına 5 inci maddede belirtilen üst sınırı aşan bir tutar yatırabilir. Bu tutar 15.000 Türk Lirasını geçemez.

(4) Çeyiz hesabı açılışında katılımcı ile banka arasında sözleşme ve gerektiğinde ürün işleyiş detaylarını içeren müşteri talimatı düzenlenir.

(5) (Değişik:RG-15/3/2019-30715-C.K.-822/4 md.) Katılımcının aynı anda birden fazla aktif çeyiz hesabı bulunamaz.

(6) (Ek:RG-15/3/2019-30715-C.K.-822/4 md.)⁽²⁾ Çeyiz hesabı, katılımcıyı hak kaybına uğratmayacak şekilde bankalar arasında taşınabilir. Hesabın taşınmasına ilişkin olarak gerekli olan her türlü bilgi ve belgenin eksiksiz bir şekilde hesabın taşındığı bankaya iletilmesi ile bu işlemlerden doğacak her türlü hak kaybı ve zararın karşılanmasından hesabın hali hazırda bulunduğu banka sorumludur. Hesap taşıma işlemi dönem sonlarında ve katılımcının en az 1 ay öncesinden taşıma talebini bankaya bildirmesi şartıyla gerçekleştirilir. Bankalarca, hesabın taşınması sebebiyle katılımcıların hesap getirilerinden kesinti yapılamaz ve ücret, komisyon ve benzeri çeşitli adlar altında tahsilat yapılamaz.

(7) 18 yaşından küçükler adına veli veya vasisi tarafından çeyiz hesabı açılabilir.

Çeyiz hesabına ilişkin ödeme planı

MADDE 5- (1) Çeyiz hesabına ilişkin ödemeler düzenli ödeme şeklinde yapılır.

(2) Düzenli aylık ödemelere ilişkin alt sınır 100 Türk Lirası, üst sınır 1.000 Türk Lirasıdır. Ödemelerin üç aylık ödeme planına göre yapılması durumunda aylık alt ve üst sınırların üç katı geçerlidir. Düzenli ödemeler, alt ve üst sınırlar dâhilinde kalınmak kaydıyla, farklı tutarlarda yapılabilir. Katılımcılar ilgili ay veya üç aylık dönem içerisinde toplamda üst sınırı geçmeyecek şekilde birden fazla ödeme yapabilir. Sözleşme dâhilinde yapılan ödemeler toplamı alt sınıra ulaştığı veya alt sınırı geçtiği durumda katılımcı ilgili ay veya üç aylık dönem için düzenli ödemesini tamamlamış sayılır.

(3) Düzenli ödemeler ilgili ayın veya üç aylık dönemin ilk işgünü ile son işgünü arasında yapılabilir.

(4) Katılımcı aylık ödeme planını seçmesi halinde bir dönem içerisinde üç defadan fazla düzenli ödemeyi aksatamaz.

(5) Katılımcı üç aylık ödeme planını seçmesi halinde bir dönem içerisinde bir defadan fazla düzenli ödemeyi aksatamaz.

(6) (Değişik:RG-15/3/2019-30715-C.K.-822/5 md.) Hesaptan çekim hakkı bir dönem içerisinde en fazla iki defa kullanılabilir. Çekim hakkının kullanılması halinde çeyiz hesabında kalan bakiyenin, çeyiz hesabının açılış tarihinden itibaren yatırılması gereken asgari tutarlar toplamından az olmaması gerekir. Asgari tutarların hesaplanmasında ilgili yıldaki asgari ödeme tutarları üzerinden, son çekim hakkının kullanıldığı ay hariç tüm aylar dikkate alınır. Evlilik amacıyla kullanılacak çekim hakkı ise bir defada kullanılır.

(7) Dördüncü, beşinci ve altıncı fıkralarda belirlenen şartlardan herhangi birinin ihlali durumunda hesap, çeyiz hesabı statüsünden çıkartılır ve hesaba Devlet katkısı ödenmez.

(8) (Ek:RG-15/3/2019-30715-C.K.-822/5 md.) Evlilik amacıyla çekim hakkının evlilik tarihinden önce kullanılması ve herhangi bir sebeple evliliğin gerçekleşmemesi durumunda, çekim tarihinden en geç üç ay içerisinde Evlendirme Dairelerine başvuru yapıldığını tevsik eden evrakın bir örneği ile birlikte çekim hakkının kullanıldığı bankaya başvurularak çeyiz hesabı statüsünün devamı talep edilebilir.

(1) 15/3/2019 tarihli ve 30715 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 822 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 4 üncü maddesi ile bu fıkra da yer alan "mevduat hesabı veya katılım fonu" ibaresi "mevduat hesabı, katılma hesabı veya özel cari hesap" şeklinde değiştirilmiştir.

(2) 15/3/2019 tarihli ve 30715 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 822 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 4 üncü maddesi ile maddeye beşinci fıkradan sonra gelmek üzere fıkra eklenmiş ve diğer fıkralar buna göre teselsül ettirilmiştir.

Hesabın statüsünün devam edebilmesi için çeyiz hesabının açılış tarihinden itibaren yatırılması gereken asgari tutarlar toplamının hesaba yatırılması gereklidir. Yatırılması gereken tutar hesaplanırken katılımcının bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında ödeme yapmadığı aylar dikkate alınmaz. Katılımcı, azami olarak evlilik amacıyla çektiği tutarı ile başvuru tarihine kadar düzenli ödeme için gerekli asgari tutarlar toplamını hesaba yatırabilir. Yatırılan tutar Yönetmeliğin 5 inci maddesinde belirtilen üst sınır kapsamında değerlendirilmez.

Devlet katkısına ilişkin esaslar

MADDE 6- (1) Katılımcının Devlet katkısına hak kazanması için;

- a) Evlilik tarihinden önce asgari üç yıl boyunca hesaba düzenli ödeme yapması,
- b) 27 yaşını doldurmadan ilk evliliğini yapması,
- c) 5 inci maddenin dördüncü, beşinci ve altıncı fıkralarında belirtilen şartlardan herhangi birini ihlal etmemesi,

gerekir.

(2) **(Değişik:RG-15/3/2019-30715-C.K.-822/6 md.)** Devlet katkısının hesaplanmasında, evlilik tarihinde ya da evlilik amacıyla çekim hakkının kullanıldığı tarihte çeyiz hesabında biriken tutar esas alınır ve ödenecek Devlet katkısı bu tutarın yüzde 25'ini ve azami 9.000 Türk Lirasını geçemez. Düzenli ödemenin çekim hakkının kullanıldığı ya da evliliğin gerçekleştiği ayda yapılmaması hak kaybı oluşturmaz.

(3) Devlet katkısı katılımcı tarafından çeyiz hesabına yapılan düzenli ödeme sürelerine göre aşağıdaki şekilde hesaplanır.

a) Devlet katkısı, düzenli ödeme süresi 36 ila 47 ay olanlar için, hesaptaki birikim tutarının yüzde 20'sidir. Ancak, ödenecek tutar 6.500 Türk Lirasını geçemez.⁽¹⁾

b) Devlet katkısı, düzenli ödeme süresi 48 ila 59 ay olanlar için, hesaptaki birikim tutarının yüzde 22'sidir. Ancak, ödenecek tutar 7.500 Türk Lirasını geçemez.⁽¹⁾

c) Devlet katkısı, düzenli ödeme süresi 60 ay ve üzeri olanlar için, hesaptaki birikim tutarının yüzde 25'idir. Ancak, ödenecek tutar 9.000 Türk Lirasını geçemez.⁽¹⁾

Devlet katkısı ödemesi

MADDE 7- (1) Devlet katkısı, Bakanlık bütçesine bu amaçla konulan ödenekten karşılanır ve hak sahibine çeyiz hesabının bulunduğu banka aracılığıyla ödenir.

(2) Katılımcı, evlilik tarihinden itibaren altı ay içerisinde uluslararası aile cüzdanı ve ilk evliliği olduğuna dair 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 44 üncü maddesi gereğince ilçe nüfus müdürlüklerinden alacağı belge ile çeyiz hesabının bulunduğu bankaya müracaat eder.

(3) Banka ay içerisinde yapılan Devlet katkısı ödeme başvurularını kontrol eder ve takip eden ayın ilk on işgünü içerisinde Bakanlık tarafından hazırlanan form çerçevesinde tek liste halinde Bakanlığa iletir. Bakanlık söz konusu bilgileri bankalardan elektronik ortamda da istemeye yetkilidir.

(4) Bakanlık, bankalar tarafından gönderilen belgelerin ulaşmasını takip eden 30 işgünü içerisinde, ilgili bilgi ve belgeleri kontrol eder ve Devlet katkısının çeyiz hesabının bulunduğu bankaya aktarılmasını sağlar. Bakanlıkça yapılacak ödemelerde çeyiz hesabının bulunduğu bankanın kayıtları ve Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü tarafından sağlanan bilgiler esas alınır.⁽²⁾

(5) Banka, Devlet katkısını en geç Bakanlıkça aktarılmasını takip eden işgünü kendi nezdindeki hak sahibinin çeyiz hesabına aktarır veya hak sahibinin kullanımına hazır hale getirir.

(6) Katılımcılara sadece tek çeyiz hesabı için Devlet katkısı ödenir. Birden fazla çeyiz hesabı açılması durumunda hesaplar birleştirilemez ve katılımcının Devlet katkısı için başvurduğu ilk hesaba Devlet katkısı ödenir.

(7) Hak sahipliğinin tespitinden ve aktarılacak Devlet katkısının doğru ve tam hesaplanmasından çeyiz hesabının bulunduğu banka sorumludur. Banka hak sahipliğinin tespitinde, hak sahibi tarafından verilen ilk evliliği olduğuna dair belge ile kendi nezdindeki bilgileri kullanır.

(1) 15/3/2019 tarihli ve 30715 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 822 sayılı Cumhurbaşkanı Kararının 6 ncı maddesi ile (a) bendinde yer alan "10'udur" ibaresi "20'sidir"; "4.000" ibaresi "6.500" şeklinde, aynı fıkranın (b) bendinde yer alan "15'idir" ibaresi "22'sidir"; "4.500" ibaresi "7.500" şeklinde, aynı fıkranın (c) bendinde yer alan "20'sidir" ibaresi "25'idir"; "5.000" ibaresi "9.000" şeklinde değiştirilmiştir.

(2) 15/3/2019 tarihli ve 30715 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 822 sayılı Cumhurbaşkanı Kararının 7 ncı maddesi ile bu fıkrafta yer alan "on" ibaresi "30" şeklinde değiştirilmiştir.